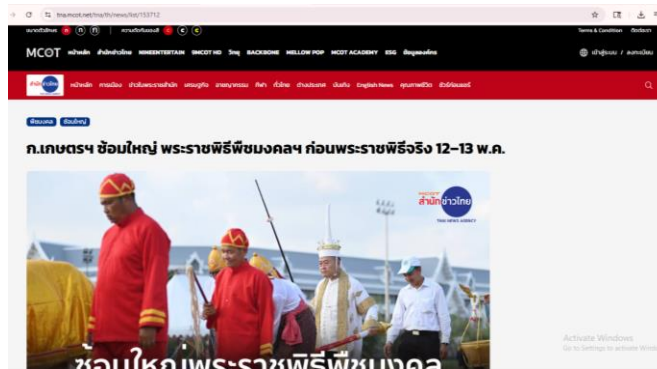

ก.เกษตรฯ ซ้อมใหญ่ พระราชพิธีพืชมงคลฯ ก่อนพระราชพิธีจริง 12-13 พ.ค.

https://tna.mcot.net/tna/th/news/list/153712#google_vignette

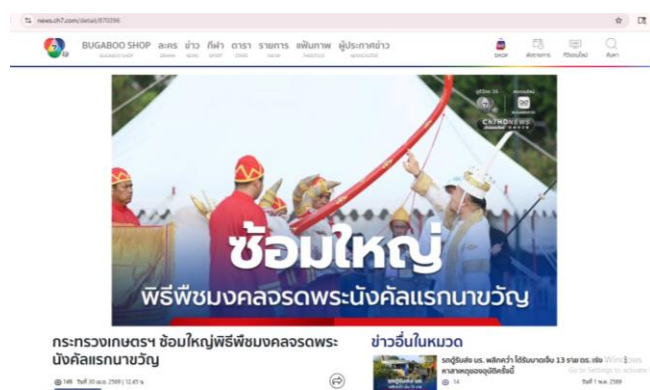
กระทรวงเกษตรฯ ซ้อมใหญ่ ครั้งที่1 พิธีแรกนาขวัญปี 69 ณ สนามหลวง

<https://www.amarintv.com/news/social/544692>

กระทรวงเกษตรฯ ซ้อมใหญ่พิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

<https://news.ch7.com/detail/870396>

กรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ หนุนนโยบายเร่งด่วน “รมช.ปิยะรัฐชย์” พนักเครือข่ายสหกรณ์ทั่วไทยเร่งระบายนม “นมอ.ส.ค.-ผลไม้”

กรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ หนุนนโยบายมาตรการเร่งด่วนรมช.เกษตรฯ “ปิยะรัฐชย์ ดิยะไพรัช” พนักเครือข่ายสหกรณ์ทั้งในและนอกภาคเกษตรเดินหน้าเร่งกระจายสินค้าสหกรณ์ “อธิบดีนิรันดร์” สนองทันคว้น 2 ชนิดสินค้าเจ้าปัญหา “นม อ.ส.ค.- ผลไม้” เร่งกระจายเร็วที่สุด

การยกระดับการกระจายสินค้าสหกรณ์ทั่วประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาผลผลิตต้นตลาดสร้างอำนาจการต่อรองและเชื่อมโยงสินค้าตรงสู่ผู้บริโภคตั้งแต่ต้นน้ำกลางน้ำและปลายน้ำ โดยเชื่อมโยงเครือข่ายสหกรณ์และ ศูนย์กระจายสินค้าสหกรณ์ (CDC)

ถือเป็นหนึ่งในมาตรการเร่งด่วนที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “นางสาวปิยะรัฐชย์ ดิยะไพรัช” ประกาศเป็นนโยบายในงาน “รวมพลังคนสหกรณ์” ท้องประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงราย จำกัด อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2569 ที่ผ่านมา

ทั้งนี้ นอกจากการกระจายสินค้าแล้ว ยังช่วยทำตลาดโดยผ่านเครือข่ายสหกรณ์ทั่วประเทศอีกด้วย ซึ่งที่ผ่านมา จะเน้นไปที่เครือข่ายสหกรณ์ภาคการเกษตร แต่จากนี้ไปจะมุ่งเป้าไปที่สหกรณ์นอกภาคเกษตรด้วย จะเข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันกระจายสินค้าและทำการตลาดสินค้าร่วมกันด้วย ซึ่งเป็นไปตามนโยบายนายนิรันดร์ มุลธิดา อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ให้ไว้กับสหกรณ์จังหวัดทั่วประเทศและเครือข่ายสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท เมื่อคราวก้าวขึ้นมารับตำแหน่งอธิบดีได้ไม่นาน

“ได้สั่งการไปยังสหกรณ์ทั่วประเทศแล้วว่า ต่อไปการเชื่อมเครือข่ายจะไม่ใช้แค่สหกรณ์ภาคการเกษตรเท่านั้น แต่จะรวมเอาสหกรณ์นอกภาคเกษตรเข้ามาด้วยในการช่วยกระจายสินค้าและทำตลาด โดยผ่านทั้งศูนย์กระจายสินค้าสหกรณ์และตัวสหกรณ์เองที่ผ่านมาก็ได้มีการชักชวนทำความเข้าใจกันเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเรื่องนี้ได้มอบให้รองอธิบดีติดตามดูแล” อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ

นางสาวปิยะรัฐชย์ ดิยะไพรัช

อย่างไรก็ตามจากรายงานข้อมูลกรมส่งเสริมสหกรณ์พบว่าในปี 2568 มีจำนวนสหกรณ์ทั่วประเทศ 6,133 แห่ง จากทั้ง 7 ประเภท มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 11,022,393 คน หรือประมาณ 16.72% ของประชากรทั้งประเทศ นายนิรันดร์ฯ เผยต่อว่า ขณะนี้ได้เตรียมการกระจายสินค้าเร่งด่วน 2 ชนิด ผลิตภัณฑ์นมของอ.ส.ค. ตราไทย-เดนมาร์ก หรือที่นิยมเรียกว่านมวัวแดง ซึ่งทางกระทรวงเกษตรฯ โดยนายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เข้ามาช่วยระบายนมกล่องค้างสต็อก ประมาณ 7.3 ล้านกล่อง โดยผ่านสหกรณ์ในเครือข่ายทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการประสานกับสหกรณ์ ในจังหวัดต่าง ๆ ที่จะช่วยกันหาตลาด คาดว่าน่าจะช่วยระบายนมได้ในระดับหนึ่ง

“นม อ.ส.ค. ตอนนี้อยู่วางแผนกระจายรอบใหม่ ที่ประชุมกันมันติดขัดในรายละเอียด ครั้งนี้มีแผนที่จะกระจายนมของ อ.ส.ค. ให้กับ

เครือข่ายสหกรณ์ทั่วประเทศในแต่ละจังหวัด เราต้องการช่วย อ.ส.ค. ในเรื่องการตลาดจริง ๆ ซึ่งไม่ได้มากมายอะไร อยากร่วมช่วยกัน ในหลาย ๆ ภาคส่วน อ.ส.ค.เองก็ซื้อน้ำมันดิบจากสหกรณ์โคโคนัทด้วย ปริมาณนมตอนนี้ ท่านปลัด (วิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข) ยังให้เช็คสต็อกอยู่ว่าเหลือปริมาณเท่าไร ที่เป็นนมพาณิชย์ รอทางกระทรวงฯ เริ่มคิดออฟเฟอไรซ์ สหกรณ์ก็พร้อมลุยทันที” นายนิรันดร์ฯ ยืนยัน

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ฯ ย้ำด้วยว่า ในส่วนผลไม้ นั้น ซึ่งขณะนี้กำลังให้ผลผลิตในเกือบทุกภูมิภาค โดยเฉพาะภาคตะวันออก ผลผลิตทุกชนิดกำลังออกสู่ตลาด ที่ผ่านมากการกระจายผลไม้เน้นเชื่อมเครือข่าย สหกรณ์ภาคการเกษตรเท่านั้น แต่จากนี้ไปจะดึงสหกรณ์นอกภาคเกษตรเข้ามาด้วยในทุกจังหวัด แม้บางจังหวัด ได้ดำเนินการแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อสร้างพลังในการกระจายจากแหล่งผลิตสู่ผู้บริโภคสมาชิกทุกกลุ่มสหกรณ์

ด้านนางพิชญ์ฉวีณี สว่างโรจน์ สหกรณ์จังหวัดพิษณุโลก กล่าวว่ เครือข่ายสหกรณ์ในจังหวัดทั้งใน และ นอกภาคการเกษตร

กว่า 90 สหกรณ์ รวมทั้งกลุ่มเกษตรกรอีกจำนวนหนึ่ง มีความพร้อมในการรับสินค้ามากระจายสู่สมาชิก หลังได้มีการซักซ้อมกับทางกรมส่งเสริมสหกรณ์ในการดำเนินการดังกล่าว โดยเฉพาะผลไม่ได้รับการเชื่อมต่อข่ายทั้งในและนอกภาคเกษตรมานานแล้ว เพียงแต่การดำเนินการยังไม่ชัดเจนเหนียวแน่นเหมือนสหกรณ์ภาคการเกษตรด้วยกัน

“เครือข่ายสหกรณ์ทั้งในและนอกภาคเกษตรในพิษณุโลกทั้งหมดมีความพร้อมขายนม อ.ส.ค. หลังรับนโยบายจากรมฯ เราก็มาซักซ้อมกับเครือข่ายสหกรณ์ทั้งหมดในจังหวัดเขาก็ยินดีให้ความร่วมมือ จริง ๆ แล้วเราอยากได้สินค้าก่อนส่งรานต์ด้วยซ้ำเพื่อทำเป็นของขวัญของชำร่วยแจกผู้หลักผู้ใหญ่ ส่วนผลไม้นั้น เราดำเนินการมาทุกปีปีนี้ก็เช่นกันรับสินค้ามาก็กระจายไปทุกสหกรณ์โดยผ่านศูนย์กระจายสินค้าสหกรณ์ CDC ของสหกรณ์วัดจันทร์ จำกัด ซึ่งเป็นศูนย์กระจายสินค้าหลักของจังหวัดพิษณุโลก” สหกรณ์จังหวัดพิษณุโลกกล่าว

ซ่อมพิธีพืชมงคล - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดการซ่อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยมี นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่พระยาแรกนา

TRADITION

Royal ploughing rite rehearsal staged

The Ministry of Agriculture and Cooperatives yesterday conducted a full rehearsal of day two of the Royal Ploughing Ceremony, which will be held on May 12-13.

The rehearsal took place at Sanam Luang from 7am, ensuring all elements follow royal tradition ahead of the ceremony. Permanent Secretary Vinaroj Supsongsuk performed the role of *phraya raek na*, or the lord of the ploughing ceremony, leading officials cast as *nang thepi*, celestial maidens, in a coordinated drill involving all relevant units.

The Royal Ploughing Ceremony comprises two parts. The Buddhist rite will be held on May 12 at Wat Phra Si Rattana Satsadaram in the Grand Palace, followed by the Brahmin ploughing ritual on May 13 at Sanam Luang. The auspicious ploughing period is set for between 8.09am

and 8.39am, coinciding with National Farmers Day.

Sacred oxen, Phra Kho Pho and Phra Kho Phiang, will pull the plough during the ritual. Afterwards, the traditional prediction rite will observe which of seven offerings the oxen consume, including rice, maize, mung beans, sesame, grass, water and liquor, to forecast crop yields, rainfall and agricultural prospects.

The Ministry of Agriculture and Cooperatives, through the Rice Department, has prepared around 5.1 tonnes of royal rice seeds from the Royal Chitralada Project's 2025 cultivation season.

The seeds cover seven varieties, including five non-glutinous strains such as Khao Dok Mali 105 and two glutinous types. They will be distributed to farmers and the public as auspicious seeds for planting.

The ceremony dates back to the Sukhothai period and was revived in 1960, continuing annually to mark the start of the planting season. Since 1966, the Cabinet has designated the ploughing day as National Farmers Day.

A first full rehearsal was held yesterday for the upcoming Royal Ploughing Ceremony. The ancient tradition remains deeply significant for Thais, especially those in agriculture.

DEPARTMENT OF LIVESTOCK DEVELOPMENT

ซ่อมใหญ่ - เจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดซ่อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ปีพุทธศักราช 2569 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 30 เมษายน

ปลัดฯ ถกแผนรับมือวิกฤตฯ ดูแลกลุ่มเปราะบาง-ลดต้นทุนผลิต

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวภายหลังประชุมหารือแนวทางการรับมือผลกระทบจากสถานการณ์การสู้รบในตะวันออกกลาง ร่วมกับผู้บริหารหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรฯ เพื่อติดตามสถานการณ์ วิเคราะห์ผลกระทบ และกำหนดแนวทางรับมือเพื่อดูแลเกษตรกรของไทย ว่าจากสถานการณ์ความตึงเครียดในตะวันออกกลาง ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรและประชาชน โดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี กำชับให้ทุกหน่วยงาน เร่งติดตามสถานการณ์ และเตรียมมาตรการรองรับอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการดูแลกลุ่มเกษตรกรที่เปราะบาง ให้ได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที นอกจากนี้ได้เน้นย้ำให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานเชิงรุก ลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้เหลือน้อยที่สุด ขณะเดียวกัน ได้กำชับให้ทุกหน่วยงานใช้วิกฤตเป็นโอกาสยกระดับมาตรฐานการดูแลเกษตรกร และ

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาคเกษตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ยึดหลักการทำงานแบบไร้รอยต่อเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกรไทย

นายวิณะโรจน์กล่าวต่อว่า จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ทั้งด้านต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะราคาพลังงานที่สูงขึ้น ทั้งด้านการผลิต การขนส่ง และการบริหารจัดการผลผลิต ตลอดจนราคาปุ๋ยและปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้อง โดยประเทศไทยนำเข้าปุ๋ยกว่า 6 ล้านตันต่อปี ในช่วงที่เข้าสู่ฤดูกาลผลิตสำคัญ ทั้งข้าวนาปรังและพืชเศรษฐกิจ จึงมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งจัดทำมาตรการรองรับอย่างเป็นระบบวางแนวทางปรับรูปแบบการใช้ปุ๋ย โดยส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภัณฑ์ กวักปุ๋ยเคมีในสัดส่วน 70:30 พร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ถูกต้องให้เกษตรกร เพื่อลดต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดย

มีหมอดินอาสา เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

ขณะเดียวกัน ได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์ ดูแลด้านพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ และสุขภาพสัตว์อย่างครบวงจร กรมประมง เร่งประสานการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงราคาประหยัด (น้ำมันดีเซล B20) เพื่อลดต้นทุนการทำประมง รวมถึงส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน ส่วนกรมชลประทาน ให้บริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมตามพื้นที่เพาะปลูก ทั้งในและนอกเขตชลประทาน ขณะที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบโซลาร์เซลล์ในพื้นที่เกษตรกรรม และกรมส่งเสริมสหกรณ์ เร่งพัฒนาระบบสหกรณ์ด้านบริการขนส่ง และโลจิสติกส์ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับสมาคมเครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อสนับสนุนการเก็บเกี่ยวผลผลิตให้ทันต่อสถานการณ์

เกษตร

กระทรวงเกษตรฯ ช้อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ปี 2569

วันที่ 30 เมษายน 2569 ตั้งแต่เวลา 07.00 น. ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดการช้อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) โดยมี นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่พระยาแรกนา เทพีคู่หาบทอง ได้แก่ นางสาวฉันทิสา อารีเสวต นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และนางสาวอภิชญา พูแสง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เทพีคู่หาบเงิน ได้แก่ นางสาวพรจิตรา จันท์เจริญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร และนางสาวศรัญญา ทองคำ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วม

บันทึกไฟล์เมื่อ: พุธที่ 30 เมษายน 2569 เวลา 13:29 Site Value: 72,026 PRValue (x3) 216,078

หัวข้อข่าว: กระทรวงเกษตรฯ ช้อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ปี 2569

โดยขณะนี้ทุกฝ่ายมีความพร้อมในการจัดงานพระราชพิธีฯ ซึ่งจะมีขึ้นในวันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2569 ที่จะถึงนี้ งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นพระราชพิธีที่สืบเนื่องมาแต่โบราณ มีความงดงาม และมีความหมายอย่างยิ่งต่อพสกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ในปีพุทธศักราช 2569 นี้ ปฏิทินหลวงได้กำหนดวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งประกอบด้วย พระราชพิธี 2 พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีสงฆ์ เป็นวันสวดมนต์เริ่มการพระราชพิธีพืชมงคล และถือเป็น 'วันเกษตรกร' ประกอบพระราชพิธี ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในการนี้พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ทรงหลั่งน้ำสังข์ ทรงเจิม พระราชทานพระอัมรังค์กับพระแสงปฏิภัก์ แก่นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนา ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง สำหรับวันถัดมาของการประกอบพระราชพิธี คือ พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) อันเป็นพิธีพราหมณ์ จะประกอบพระราชพิธี ในวันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2569 ฤกษ์ไถหว่านระหว่างเวลา 08.09 – 08.39 น. ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา เปิดเผยว่า พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ หรือที่นิยมเรียกกันสั้น ๆ ว่า พิธีแรกนา กำหนดจัดขึ้นในราวเดือนหกของทุกปี ซึ่งเป็นระยะเหมาะสมที่จะเริ่มต้นการทำงานอันเป็นอาชีพหลักของประชาชนคนไทย เพื่อความเป็นสิริมงคล และบำรุงขวัญเกษตรกรให้เกิดความมั่นใจในการเพาะปลูก โดยเป็นพระราชพิธี 2 พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธีพืชมงคล ซึ่งเป็นพิธีสงฆ์ กับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งเป็นพิธีพราหมณ์ ทั้งนี้ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้สืบทอดมายาวนานตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย และได้มีการจัดงานเต็มรูปแบบ ตามประเพณีครั้งสุดท้าย ในปี 2479 แล้วว่างเว้นไปจนกระทั่งในปี 2503 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ฟื้นฟูพระราชประเพณีนี้ขึ้นมาใหม่ และได้กระทำติดต่อกันมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ปี 2509 เป็นต้นมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็น “วันเกษตรกร” ประจำปีด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีอาชีพทางการเกษตรร่วมกันประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาชีพทางการเกษตรกรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศชาติ นอกจากนี้ ในงานพระราชพิธีฯ ยังมีการมอบรางวัลและยกย่องประกาศเกียรติคุณให้แก่เกษตรกรสถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นประเภทต่าง ๆ และปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน ที่ผ่านการคัดเลือกพร้อมทั้งเผยแพร่ผลงานให้สาธารณชนทั่วไปได้รู้จักและยึดถือเป็นแบบอย่างในแนวทางการปฏิบัติอีกด้วย

บันทึกไฟล์เมื่อ: พุธที่ 30 เมษายน 2569 เวลา 13:29 Site Value: 72,026 PRValue (x3) 216,078

หัวข้อข่าว: กระทรวงเกษตรฯ ช้อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ปี 2569

ทั้งนี้ ขอเชิญชวนประชาชนและเกษตรกรที่สนใจสามารถลงทะเบียนออนไลน์เพื่อขอรับเมล็ดพันธุ์ข้าวพระราชทานผ่านทางเว็บไซต์ <https://rice.moac.go.th> ซึ่งจะสิ้นสุดการเปิดรับลงทะเบียนภายในวันนี้ (30 เมษายน 2569) และขอเชิญรับชมการถ่ายทอดสดผ่านทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในวันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2569 ตั้งแต่เวลา 08.00 น. เป็นต้นไป

ข่าว > เกษตร

30 เม.ย. 2569 • 11:15 น.

กระทรวงเกษตรฯ ช้อมใหญ่งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

กระทรวงเกษตรฯ จัดการช้อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ปีพุทธศักราช 2569 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดการช้อมใหญ่ (ครั้งที่ 1) งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยมี นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่พระยาแรกนา เทพีคู่หาบทอง ได้แก่ น.ส.ฉันทิสา อารีเสวต นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และ น.ส.อภิขญา พูแสง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เทพีคู่

หาบเงิน ได้แก่ น.ส.พรจิตรา จันท์เจริญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร และน.ส.ศรัญญา ทองคำ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วม โดยขณะนี้ทุกฝ่ายมีความพร้อมในการจัดงานพระราชพิธีฯ ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ 13 พฤษภาคม 2569 ที่จะถึงนี้ งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นพระราชพิธีที่สืบเนื่องมาแต่โบราณ มีความงดงาม และมีความหมายอย่างยิ่งต่อพสกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ในปีพุทธศักราช 2569 นี้ ปฏิทินหลวงได้กำหนดวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งประกอบด้วย พระราชพิธี 2 พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธี

สงฆ์ เป็นวันสวดมนต์เริ่มการพระราชพิธีพืชมงคล และถือเป็น 'วันเกษตรกร' ประกอบพระราชพิธี ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในวันนี้พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ทรงหลั่งน้ำสังข์ ทรงเจิมพระราชทานพระอัมรังค์กับพระแสงปฏิภัก แก่นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนา ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง สำหรับวันถัดมาของ การประกอบพระราชพิธี คือ พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) อันเป็นพิธีพราหมณ์ จะประกอบพระราชพิธี ในวันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2569 ฤกษ์ไถหว่านระหว่างเวลา 08.09 – 08.39 น. ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา เปิด
เผยว่า พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ หรือที่นิยมเรียกกันสั้น ๆ ว่า พิธี
แรกนา กำหนดจัดขึ้นในราวเดือนหกของทุกปี ซึ่งเป็นระยะเวลาเหมาะสมที่จะเริ่มต้นการทำนาอัน
เป็นอาชีพหลักของประชาชนคนไทย เพื่อความเป็นสิริมงคล และบำรุงขวัญเกษตรกรให้เกิด
ความมั่นใจในการเพาะปลูก โดยเป็นพระราชพิธี 2 พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธีพืชมงคล ซึ่ง
เป็นพิธีสงฆ์ กับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งเป็นพิธีพราหมณ์ ทั้งนี้ พระราชพิธี
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้สืบทอดมายาวนานตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย และได้
มีการจัดงานเต็มรูปแบบ ตามประเพณีครั้งสุดท้าย ในปี 2479 แล้วว่างเว้นไป จนกระทั่งในปี
2503 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ฟื้นฟูพระราชประเพณีนี้ขึ้นมาใหม่ และได้กระทำติดต่อกันมา
ทุกปีจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ปี 2509 เป็นต้นมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็น “วันเกษตรกร” ประจำปีด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีอาชีพทางการเกษตร ร่วมกันประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาชีพทางการเกษตรกรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศชาติ นอกจากนี้ ในงานพระราชพิธีฯ ยังมีการมอบรางวัลและยกย่องประกาศเกียรติคุณให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นประเภทต่าง ๆ และปราชญ์เกษตรกรของแผ่นดิน ที่ผ่านการคัดเลือกพร้อมทั้งเผยแพร่ผลงานให้สาธารณชนทั่วไปได้รู้จักและยึดถือเป็นแบบอย่างในแนวทางการปฏิบัติอีกด้วย

30 เม.ย. 2569 11:20 น.

เกษตร > นโยบายการเกษตร | ไทยรัฐออนไลน์

กระทรวงเกษตรฯ ช้อมใหญ่ครั้งที่ 1 งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ 2569

"กระทรวงเกษตรและสหกรณ์" จัดช้อมใหญ่ ครั้งที่ 1 งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ 2569 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

เมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 30 เมษายน 2569 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่พระยาแรกนา เทพีคู่หาบทอง ได้แก่ นางสาวฉันทิสอาริเสวต นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และนางสาวอภิษฐา พูแสง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เทพีคู่หาบเงิน ได้แก่ นางสาวพรจิตรา จันทร์เจริญ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร และนางสาวศรัญญา ทองคำ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ กรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วม

โดยขณะนี้ ทุกฝ่ายมีความพร้อมในการจัดงานพระราชพิธีฯ ซึ่งจะมีขึ้นในวันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2569 ที่จะถึงนี้ งานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเป็นพระราชพิธีที่สืบเนื่องมาแต่โบราณ มีความงดงาม และมีความหมายอย่างยิ่งต่อพสกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ในปีพุทธศักราช 2569 นี้ ปฏิทินหลวงได้กำหนดวันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งประกอบด้วย พระราชพิธี 2 พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธีพืชมงคล อันเป็นพิธีสงฆ์ เป็นวันสวดมนต์เริ่มการพระราชพิธีพืชมงคล และถือเป็น "วันเกษตรกร" ประกอบพระราชพิธี ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทรงประกอบพระราชพิธีพืชมงคล ทรงหลั่งน้ำ

สังข์ ทรงเจิม พระราชทานพระธำมรงค์กับพระแสงปฏิภัก แก่นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งทำหน้าที่พระยาแรกนา ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง สำหรับวันถัดมาของการประกอบพระราชพิธี คือ พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (วันไถหว่าน) อันเป็นพิธีพราหมณ์ จะประกอบพระราชพิธี ในวันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2569 ฤกษ์ไถหว่านระหว่างเวลา 08.09 - 08.39 น. ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ทำหน้าที่พระยาแรกนา เปิดเผยว่า พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ หรือที่นิยมเรียกกันสั้น ๆ ว่า พิธีแรกนา กำหนดจัดขึ้นในราวเดือนหกของทุกปี ซึ่งเป็นระยะเวลาเหมาะสมที่จะเริ่มต้นการทำนาอันเป็นอาชีพหลักของประชาชนคนไทย เพื่อความเป็นสิริมงคลและบำรุงขวัญเกษตรกรให้เกิดความมั่นใจในการเพาะปลูก โดยเป็นพระราชพิธี 2 พิธีรวมกัน คือ พระราชพิธีพืชมงคล ซึ่งเป็นพิธีสงฆ์ กับพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ซึ่งเป็นพิธีพราหมณ์

ขณะที่ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ได้สืบทอดมายาวนานตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัยและได้มีการจัดงานเต็มรูปแบบ ตามประเพณีครั้งสุดท้าย ในปี 2479 แล้วว่างเว้นไป จนกระทั่งในปี 2503 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ฟื้นฟูพระราชประเพณีนี้ขึ้นมาใหม่ และได้กระทำติดต่อกันมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2509 เป็นต้นมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็น "วันเกษตรกร" ประจำปีด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้มีอาชีพทางการเกษตรร่วมกันประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่อาชีพทางเกษตรกรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญยิ่งต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศชาติ

นอกจากนี้ ในงานพระราชพิธีฯ ยังมีการมอบรางวัลและยกย่องประกาศเกียรติคุณให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ดีเด่นประเภทต่างๆ และปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ที่ผ่านการคัดเลือกพร้อมทั้งเผยแพร่ผลงานให้สาธารณชนทั่วไปได้รู้จักและยึดถือเป็นแบบอย่างในแนวทางการปฏิบัติอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ขอเชิญชวนประชาชนและเกษตรกรที่สนใจสามารถลงทะเบียนออนไลน์เพื่อขอรับเมล็ดพันธุ์ข้าวพระราชทานผ่านทางเว็บไซต์ <https://rice.moac.go.th> ซึ่งจะสิ้นสุดการเปิดรับลงทะเบียนภายในวันนี้ (30 เมษายน 2569) และขอเชิญรับชมการถ่ายทอดสดผ่านทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ในวันพุธที่ 13 พฤษภาคม 2569 ตั้งแต่เวลา 08.00 น. เป็นต้นไป.

'ทัศนีย์' ยกกระต๊อบฐานข้อมูลผลผลิตฯ

น.ส.ทัศนีย์ เมืองแก้ว รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร ครั้งที่ 1/2569 เพื่อพิจารณาข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลังโรงงาน ถั่วเหลือง ปีเพาะปลูก 2567/68 ลำไย ลิ้นจี่ ปี 2568 ก่อนนำไปใช้เป็นข้อมูลกลางของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการกำหนดนโยบาย ขณะเดียวกันที่ประชุมได้พิจารณาผลพยากรณ์ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร 17 สินค้า (เดือนมีนาคม 2569) ปีเพาะปลูก 2568/69 ได้แก่ ข้าวนาปรัง มันสำปะหลังโรงงาน กาแฟ

และ ปี 2569 ได้แก่ สับปะรดปัตตาเวีย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าวผลแก่ ลำไย ลิ้นจี่ ทูเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งกุลาดำ ปลานิล และปลาชุก เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำคัญในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรทั้งระบบ

รองปลัดกระทรวงเกษตรฯ เน้นย้ำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาคุณภาพข้อมูลให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย โดยเฉพาะการใช้ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรและระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหาร รวมถึงการสื่อสารข้อมูลสู่เกษตรกรและภาคส่วนต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อช่วยยกระดับการบริหารจัดการภาคเกษตรไทยให้มีความแม่นยำ

ทั้งนี้ จากผลพยากรณ์เดือนมีนาคม 2569 พบว่าสินค้าเกษตร 9 สินค้า มีแนวโน้มผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ได้แก่ ลองกอง ทูเรียน สับปะรด ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ยางพารา กาแฟ ปลาชุก และปลานิล ขณะที่อีก 8 สินค้า มีแนวโน้มผลผลิตลดลง ได้แก่ ลิ้นจี่ มันสำปะหลัง มังคุด ลำไย ข้าวนาปรัง กุ้งกุลาดำ กุ้งขาวแวนนาไม และเงาะ โดยปัจจัยสำคัญจากสภาพอากาศแปรปรวน ปริมาณฝนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ราคาสินค้าและแรงจูงใจในการเพาะปลูก ตลอดจนต้นทุนการผลิตและสถานการณ์โรคระบาดในสัตว์น้ำ

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: First Section/เกษตรและสิ่งแวดล้อม/ภูมิภาค

วันที่: ศุกร์ 1 พฤษภาคม 2569

ปีที่: 47

ฉบับที่: 16433

หน้า: 8(บนขวา)

Col.Inch: 16.12

Ad Value: 20,150

PRValue (x3): 60,450

คลิป: ชาว-ดำ

ภาพข่าว: ประชุม

ประชุม : น.ส.ทัศนีย์ เมืองแก้ว รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร ครั้งที่ 1/2569 เพื่อพิจารณาข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ รวมทั้งพยากรณ์ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร 17 ชนิด ใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการทั้งระบบ

ประชาชาติธุรกิจ

WWW.PRACHACHAT.NET ออนไลน์

หน้าแรก หุ่น-การเงิน ▾ อสังหา เศรษฐกิจ ▾ การตลาด การเมือง ต่างประเทศ ในประเทศ รถยนต์ ▾

เศรษฐกิจในประเทศ

ตั้งวอร์รูมรับมือภัยแล้ง ระดมรถขนน้ำช่วย 46 จังหวัด

วันที่ 30 เมษายน 2569 - 09:50 น.

นายเกษ อดดมะเวทิน รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ก.เกษตรฯขยับตั้งศูนย์รับมือภัยพิบัติ บูรณาการทุกหน่วยสู่แล้ง-ภูมิรัฐศาสตร์ กรมชลประทานเผยเหลือ
น้ำในเขื่อน 46,799 ล้าน ลบ.ม. หรือ 61% สั่งเดินยุทธศาสตร์ 4 ด้าน “กักเก็บ-เติมน้ำ-ปรับพืช-เตือนภัย”
ลดเสี่ยงเกษตรเสียหายทั้งระบบ

นายกฤษฎ อุตตะมะเวทิน รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า ได้รับมอบหมายให้เป็นประธาน
การประชุมศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ครั้งที่ 1/2569 โดยมีผู้บริหารหน่วยงาน
ในสังกัดเข้าร่วม โดยการประชุมดังกล่าวเป็นการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่
ให้ความสำคัญกับการรับมือ “ภัยแล้ง-ความขัดแย้งโลก” ซึ่งอาจกระทบต่อทั้งการผลิตสินค้าเกษตรและ
ค่าครองชีพของประชาชน โดยกระทรวงได้กำหนดมาตรการเร่งด่วน โดยสั่งการให้ทุกหน่วยงานเตรียม
ความพร้อม วางแผน และป้องกันผลกระทบต่อภาคการเกษตรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงาน
เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ขณะที่ด้านสถานการณ์น้ำ กรมชลประทานรายงานว่ ปัจจุบันปรากฏการณ์ความผันแปรของอุณหภูมิ
น้ำทะเลในมหาสมุทรแปซิฟิกแถบศูนย์สูตร (ENSO) ยังอยู่ในภาวะปกติ แต่มีแนวโน้มเข้าสู่ “เอลนีโญ”
ในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2569 ซึ่งจะทำให้เกิดฝนทิ้งช่วงก่อนฤดูเพาะปลูก ขณะเดียวกัน
ข้อมูลจากศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC) ระบุว่า ตั้งแต่ต้นปีถึงกลางเดือนเมษายน 2569 ปริมาณ
ฝนสะสมต่ำกว่าค่าปกติถึง 57% สะท้อนสัญญาณภัยแล้งที่รุนแรงขึ้น แม้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
และขนาดกลางทั่วประเทศยังอยู่ในระดับบริหารจัดการได้

โดยมีน้ำรวม 46,799 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือ 61% ของความจุรวม และมากกว่าปีก่อน 1,848 ล้าน
ลูกบาศก์เมตร แต่แนวโน้มฝนต่ำและการใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำให้ความเสี่ยงขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่เพิ่มสูง
ขึ้น โดยเฉพาะการใช้น้ำฤดูแล้งที่ใช้ไปแล้ว 30,213 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือคิดเป็น 90% ของแผน ทำให้
ต้องเร่งบริหารจัดการน้ำอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะลุ่มน้ำเจ้าพระยา เพื่อให้เพียงพอถึงปลายฤดูแล้ง และ
สำรองน้ำสำหรับต้นฤดูฝน

ทั้งนี้ พื้นที่นอกเขตชลประทานยังคงเป็นจุดเสี่ยงหลัก โดยภาครัฐได้ระดมเครื่องจักร เครื่องสูบน้ำ และรถบรรทุกน้ำรวมกว่า 6,700 หน่วย ลงช่วยเหลือแล้ว 597 หน่วย ครอบคลุม 46 จังหวัด กรมชลประทานยังได้กำหนดแนวทางบริหารจัดการน้ำทั้งระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่ การวางแผนบริหารน้ำล่วงหน้า 2 ปี เพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำในฤดูฝน ควบคุมและชะลอการระบายน้ำ และปรับแผนเพาะปลูกให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมกันนี้ ยังผลักดันมาตรการ 3R (Reduce/Reuse/Recycle) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วน

ในเชิงนโยบาย นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สั่งการรับมือ “ซูเปอร์เอลนีโญ” ด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ บริหารจัดการน้ำแบบหยดสุดท้าย เน้นน้ำอุปโภคบริโภคเป็นลำดับแรก ปฏิบัติการฝนหลวง ตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วเติมน้ำในพื้นที่เสี่ยง ปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกส่งเสริมพืชใช้น้ำน้อยและมีตลาดรองรับ ระบบเตือนภัยและเยียวยา ผ่านศูนย์ติดตามภัยพิบัติด้านการเกษตร

ขณะเดียวกัน ได้สั่งการให้หน่วยงานบูรณาการข้อมูลสภาพอากาศร่วมกับหน่วยงานด้านอุตุนิยมวิทยา และทรัพยากรน้ำ เพื่อวางแผนบริหารน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงจัดทีมลงพื้นที่ให้คำแนะนำ เกษตรกรปรับแผนเพาะปลูก ลดความเสี่ยงผลผลิตเสียหาย และเตรียมมาตรการช่วยเหลืออย่างทัน ท่วงที

อย่างไรก็ดี กระทรวงเกษตรฯ ยืนยันว่า ทุกหน่วยงานมีความพร้อมปฏิบัติตามข้อสั่งการ โดยได้ตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจติดตามสถานการณ์ใกล้ชิด พร้อมยกระดับการสื่อสารไปยังเกษตรกร รวมถึงการให้บริการแบบ One Stop Service ผ่านแอปพลิเคชัน “ศูนย์บริการเกษตรพิรุณราช” เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและความช่วยเหลือ ทั้งนี้ กระทรวงจะเดินทางไปยังเกษตรกร รวมถึงการให้เต็มรูปแบบ เพื่อประทับประคองภาคการเกษตรไทยให้ผ่านพ้นความเสี่ยงจากทั้งภัยแล้งและปัจจัยภายนอกในปี 2569 ไปได้อย่างมีเสถียรภาพ

ส่วนการเตรียมพร้อมรับมือฤดูฝน กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมชลประทาน ได้วางแผนการบริหารจัดการน้ำฤดูฝนปี 2569 โดยเตรียมจัดสรรน้ำรวม 64.057 ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็น สนับสนุนภาคการเกษตร 23.885 ล้าน ลบ.ม. การอุปโภคบริโภค 19.688 ล้าน ลบ.ม. และอื่น ๆ รวมกว่า 20 ล้าน ลบ.ม.

พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีระบบโทรมาตรพยากรณ์น้ำและเตือนภัยร่วมกับสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (สสน.) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำหลาก จำนวน 5 จุดในเขต ต.เมืองเพี้ย และ ต.เชียงเพ็ง อ.กุดจับ และเขต ต.เชียงพิณ ต.เชียงยืน และ ต.หมู่น อ.เมืองอุดรธานี ตลอดจนพื้นที่ใกล้เคียงได้อย่างทันท่วงที

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้ติดตามความก้าวหน้าโครงการปรับปรุงสะพานด้านท้ายอาคารระบายน้ำล้นฉุกเฉิน (Emergency Spillway) ต.โคกสะอาด ที่ได้รับความเสียหายจากน้ำหลากในปีที่ผ่านมา ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการและมีกำหนดแล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน 2569 นี้ เพื่อให้ประชาชนใช้สัญจรได้อย่างปลอดภัยและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำต่อไป

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยกฐานะจากสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร เป็นหน่วยงานระดับกรม เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2556 มีภารกิจหลักในการปฏิบัติการสร้างฝนเทียม บริหารจัดการน้ำในชั้นบรรยากาศ และสนับสนุนด้านการบินในด้านการเกษตรแก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน่วยงานในกรม ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม กองบริหารการบินเกษตร กองปฏิบัติการฝนหลวง กองวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวง กลุ่มตรวจสอบภายใน กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร และกองส่งเสริมและเผยแพร่โครงการพระราชดำริ.

กรมชลฯ เดินหน้าเพิ่มประสิทธิภาพโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง

นายพรมงคล ชิดชอบ ผู้อำนวยการกองพัฒนาการบริหารจัดการน้ำและการมีส่วนร่วม กรมชลประทาน เปิดเผยว่า หัวใจสำคัญของการปรับปรุงโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วัง คือการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเข้มข้นในรูปแบบ “การมีส่วนร่วมเชิงระบบ” โดยกรมชลประทานมุ่งเน้นให้เกษตรกรและผู้ใช้น้ำเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการตัดสินใจตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ เพื่อให้แผนการพัฒนาและปรับปรุงโครงการสอดคล้องกับวิถีชีวิตและตอบโจทย์ความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง

ด้าน นายพนมศักดิ์ ใช้สมบุญ ผู้อำนวยการส่วนวางโครงการที่ 1 ระบุว่า การปรับปรุงโครงการในเขตลุ่มน้ำแม่วังมีความจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากปัจจุบันความต้องการใช้น้ำสูงกว่าความจุเก็บกักของแหล่งน้ำที่มีอยู่ อีกทั้งอาคารชลประทานหลายแห่งมีอายุการใช้งานอย่างยาวนานและเสื่อมสภาพตามกาลเวลา การปรับปรุงอาคารและระบบส่งน้ำ จึงต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการวางแผนการใช้น้ำร่วมกับชุมชน

ขณะที่ นายวศิน ลิลาชินาเวศ ผู้อำนวยการโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่วังชี้แจงว่า โครงการฯ ได้นำระบบโทรมาตรมาใช้พยากรณ์น้ำหลาก เพื่อวางแผนการระบายน้ำจากเขื่อนกัวลมและเขื่อนกัวคองหมาให้สอดคล้องกัน พร้อมทั้งเร่งปรับปรุงคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวาและฝั่งซ้ายที่มักประสบปัญหาวัชพืชและตะกอนต้นเนิน เพื่อให้สามารถส่งน้ำได้ตามรอบเวรอย่างเป็นธรรมและตรงเวลา เพื่อลดผลกระทบต่องานเกษตรกรและสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำให้กับชาวลำปางอย่างยั่งยืน.

สศก. ใช้ข้อมูล Socio สะท้อนแนวทางปรับตัวภาคเกษตร เน้นผลิตให้คุ้ม ลดสูญเสีย เพิ่มรายได้ต่อเนื่อง

นายไพรัตน์ คอทอง เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) เปิดเผยว่า จากบริษัทเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ยังเผชิญปัจจัยเสี่ยงหลายด้าน ทั้งการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับจำกัด ต้นทุนการผลิตและค่าครองชีพที่ยังเป็นแรงกดดัน รวมถึง ความผันผวนของสถานการณ์เศรษฐกิจ และภูมิรัฐศาสตร์โลก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อราคาพลังงาน ปัจจัยการผลิต การค้า และรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร ภาคเกษตรจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

จากผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและแรงงานเกษตร หรือ Socio ประจำปีเพาะปลูก 2567/68 ของ สศก. ครอบคลุมพื้นที่ 74 จังหวัด จากกลุ่มตัวอย่าง 9,200 ครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีรายได้เงินสดครัวเรือนเฉลี่ย 472,886 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 แฉ่งเป็นรายได้เงินสดทางการเกษตร 239,435 บาทต่อครัวเรือน และรายได้เงินสดนอกภาคเกษตร 233,451 บาทต่อครัวเรือน ขณะที่รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ 84,779 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.98 และ รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเฉลี่ยอยู่ที่ 318,230 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.22 สะท้อนว่า แม้รายได้ภาพรวมปรับตัวดีขึ้น แต่รายได้จากภาคเกษตรเพียงอย่างเดียวยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะรายได้จาก พืชเชิงเดี่ยว (Single Crop) และครัวเรือนเกษตรกรยังต้องพึ่งพารายได้นอกภาคเกษตรเพื่อเสริมสภาพคล่อง

ด้านรายจ่าย พบว่า รายจ่ายเงินสดทางการเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ 154,856 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.82 จากต้นทุนการผลิตพืชที่ปรับตัวสูงขึ้น เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าสารปราบศัตรูพืช ค่าสารปราบวัชพืช ค่าสารป้องกันโรค/รักษาโรค และค่าฮอร์โมน ขณะที่รายจ่ายเงินสดนอกภาคเกษตรอยู่ที่ 203,347 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.61 จากค่าอาหาร ค่าแก๊สสูงต้ม และค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของบุตรหลาน ส่งผลให้ครัวเรือนเกษตรกรมี เงินสดคงเหลือก่อนชำระหนี้

หรือเงินออมเบื้องต้นเฉลี่ย 114,883 บาทต่อครัวเรือน ผลสำรวจดังกล่าวสะท้อนว่า ครัวเรือนเกษตรกรไทยมีความเปราะบางและล่อแหลมด้านอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนและผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ค่าครองชีพ รายได้ภาคเกษตรที่ผันผวนตามราคาและปริมาณผลผลิต รวมถึงความไม่แน่นอนจากปัจจัยเศรษฐกิจภายนอกประเทศ ดังนั้น แนวทางสำคัญในระยะต่อไป คือ การปรับจากการผลิตที่มุ่งเพิ่มปริมาณเพียงอย่างเดียว ไปสู่การ “ผลิตให้คุ้มขึ้น” โดยคำนึงถึงต้นทุน ผลตอบแทนและความต้องการของตลาดมากขึ้น

สำหรับแนวทางการปรับตัวของเกษตรกร สศก. เห็นว่า ควรมุ่งไปที่ 3 แนวทางสำคัญ เพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกรสามารถรับมือกับต้นทุน ค่าครองชีพ และความผันผวนของตลาดได้ดียิ่งขึ้น โดยแนวทางแรก บริหารต้นทุนให้แม่นยำขึ้น ใช้ข้อมูลต้นทุน ผลตอบแทน และศักยภาพพื้นที่ประกอบการตัดสินใจ เลือกใช้ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน เทคโนโลยีจักรกลเกษตรและดิจิทัล ให้เหมาะกับพืชและพื้นที่ที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่า ควบคู่กับการใช้ข้อมูลทางวิชาการ เช่น การตรวจวิเคราะห์ดินและพืชก่อนใส่ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยให้ถูกสูตร ถูกอัตรา และถูกช่วงเวลา รวมถึงการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ หรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรร่วมกับ

ปุ๋ยเคมีในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูง

แนวทางที่สอง ลดความสูญเสีย เพิ่มผลผลิตที่ขายได้จริง โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและพลังงาน รวมถึงการลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ผ่านการวางแผนเก็บเกี่ยว คัดคุณภาพ บรรจุ ขนส่ง และเก็บรักษาที่เหมาะสม โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่เน่าเสียง่ายหรือมีราคาผันผวน เพื่อเพิ่มผลผลิตสุทธิที่สามารถจำหน่ายได้จริง โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกหรือเพิ่มต้นทุนมากเกินไป

แนวทางที่สาม สร้างความหลากหลายของรายได้ ลดความเสี่ยง โดยไม่พึ่งพารายได้จากพืชหรือกิจกรรมการเกษตรเพียงอย่างเดียว แต่กระจายความเสี่ยงด้วยพืชเสริม พืชระยะสั้น หรือกิจกรรมเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ และตลาด ตลอดจนรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มเกษตรกร เพื่อร่วมจัดซื้อปัจจัยการผลิต ลดต้นทุน เพิ่มอำนาจต่อรอง และเชื่อมโยงตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เลขาธิการ สศก. กล่าวเพิ่มเติมว่า ในเชิงนโยบาย ข้อมูล Socio สามารถใช้เป็นฐานสำคัญในการออกแบบมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรให้ตรงจุดมากขึ้น ทั้งการลดต้นทุน การพัฒนาบริการทางการเกษตร การส่งเสริมเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ การยกระดับทักษะแรงงานเกษตร และการสนับสนุนการรวมกลุ่ม เพื่อให้ครัวเรือนเกษตรกรรับมือกับความผันผวนของเศรษฐกิจ ตลาดและต้นทุนการผลิตได้อย่างยั่งยืน ซึ่งข้อมูล Socio ชี้ให้เห็นว่า การยกระดับรายได้ของเกษตรกรในระยะต่อไป ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการผลิตให้มากขึ้นเพียงอย่างเดียว แต่ต้องผลิตให้คุ้มขึ้น ใช้ทรัพยากรให้แม่นยำขึ้น ลดความสูญเสีย และบริหารรายได้ให้มีความต่อเนื่องมากขึ้น ทั้งนี้ สศก. อยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจข้อมูลต่อเนื่องในปีเพาะปลูก 2568/69 ในพื้นที่ 74 จังหวัด จำนวน 7,800 ครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการกำหนดนโยบายเกษตรของประเทศต่อไป

กรมชลฯส่งน้ำ ช่วยช่วงฤดูแล้ง เป็นไปตามแผน ในพื้นที่เสี่ยงภัย

นายสุริยพล นุชอนงค์ อธิบดีกรมชลประทาน กล่าวว่า ศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (Smart Water Operation Center : SWOC) เปิดเผยว่า สถานการณ์อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศ มีปริมาณน้ำรวมกัน 49,481 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) หรือ 65% ของความจุอ่างฯ รวมกัน เฉพาะ 4 เขื่อนหลักในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ มีปริมาณน้ำรวมกว่า 16,041 ล้าน ลบ.ม. (64% ของความจุอ่างฯ รวมกัน) ตั้งแต่ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2568 ถึงปัจจุบัน มี

การใช้น้ำไปแล้วกว่า 27,666 ล้าน ลบ.ม. (82% จากแผนฯ)

ทั้งนี้ กรมชลประทาน เน้นย้ำให้โครงการชลประทานทุกแห่ง ติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด พร้อมบริหารจัดการน้ำในช่วงโค้งสุดท้ายของฤดูแล้งนี้ ให้เป็นไปตามแผนการจัดสรรน้ำที่วางไว้ จนถึงสิ้นเดือนเมษายน 2569 รวมทั้งปรับแผนการบริหารจัดการน้ำให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การช่วยเหลือประชาชนเป็นไปอย่างทันท่วงที ส่วนในพื้นที่นอกเขตชลประทานบางแห่ง ซึ่งอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก ปริมาณน้ำมีแนวโน้มลดลงตามสภาพฤดูกาล โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าไปให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ด้วยการส่งเครื่องสูบน้ำ รถบรรทุกน้ำ และเครื่องจักรกลต่างๆ เข้าไปในพื้นที่ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำได้อย่างเพียงพอ

เกิดทูลพระพันปีหลวง ทรงพลิกฟื้นภูมิปัญญาชุมชน

พันเอกประเสริฐ มลัย ผอ.สำนักงาน ประชาชนในชนบท
พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ทั้งนี้ นิทรรศการนำเสนอ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การ เรื่องราว “เส้นด้ายแห่งชีวิต” ที่ร้อยเรียง
มหาชน) กล่าวถึงการจัดนิทรรศการ เส้นด้ายผ่านที่ทอ สะท้อนอัตลักษณ์ของ
ใหม่ “พระมารดาแห่งศิลปาชีพไทย” ณ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต
พิพิธภัณฑสถานเกษตรคือชีวิต ว่าเพื่อน้อม และธรรมชาติเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้น ส่วนแสดง อาทิ นิทรรศการ “สำหรับไทย
หาที่สุดมิได้ของสมเด็จพระนางเจ้า สุขภาพกายใจและลายผ้า” นำเสนอความ
สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรม ประณีตของการออกแบบลายผ้าที่สัมพันธ์
ราชชนนีพันปีหลวง พระผู้ทรงเป็น กับวิถีการกินอยู่แบบไทย นิทรรศการ
“คู่บุญบารมี” ผู้ทรงงานเคียงข้างพระบาท “วิถีสายน้ำ ภูมิปัญญาผ้าไทย” ถ่ายทอด
สมเด็จพระบรมชนกชาติเบศร มหาภูมิพล และสะท้อนบทบาทของธรรมชาติและ
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ใน สร้างสรรค์ผ้าย้อมสีธรรมชาติ ด้วยพระ
การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพสกนิกรไทย วิริยะอุตสาหกรรมในการส่งเสริมผ้าไทยจน
มาตลอดระยะเวลากว่า 70 ปีแห่งการ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล พระองค์ทรง
ทรงงาน ทรงวางรากฐานเรื่องดินและน้ำ เป็นแบบอย่างในการฉลองพระองค์ด้วย
“แม่หลวง” ทรงสานต่อด้วยการฟื้นฟู ผ้าพื้นเมืองในทุกโอกาส พระองค์จึงทรง
ภูมิปัญญาชุมชนพื้นถิ่น โดยเฉพาะงาน ได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา
หัตถศิลป์และการทอผ้า ให้กลับมามีชีวิต “อัคราภิรักษศิลป์” อันหมายถึง
สร้างอาชีพ สร้างรายได้และศักดิ์ศรีให้กับ พระผู้ทรงพิทักษ์รักษาศิลปะแห่งแผ่นดิน

กรมพัฒนาที่ดินลุย 77 จังหวัด ดันปุ๋ยอินทรีย์สู่ปุ๋ยแพง ลดต้นทุนเกษตรกรทั่วประเทศ

🕒 30 เมษายน 2569 22:34 น.

แชร์ข่าว

กรมพัฒนาที่ดิน เร่งขับเคลื่อนมาตรการเร่งด่วนตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์ราคาปุ๋ยเคมีที่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มุ่งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ควบคู่กับการบริหารจัดการดินอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างความมั่นคงทางอาหารระยะยาว

วันที่ 30 เม.ย.69 นางสาวสมิตรา วัฒนา อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เปิดเผยว่า กรมฯ ขานรับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เร่งผลักดันการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ส่งเสริมการทำปุ๋ยใช้เองตามคาวีเคราะห์ดิน โดยกำหนดแนวทางภายใต้แนวคิด “รู้ดิน ลดปุ๋ยเคมี สู้การเกษตรยั่งยืน” ผ่าน 4 มาตรการครอบคลุมทั่วประเทศ ได้แก่ ใช้แผนที่ธาตุอาหารพืช เพื่อใส่ปุ๋ยอย่างแม่นยำ ลดต้นทุนจริง ส่งเสริมสูตรปุ๋ยลดต้นทุน (ปุ๋ยเคมี 70% ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ 30%) เร่งถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรภายใน 3 เดือน และขยายผลครอบคลุม 77 จังหวัด สร้างความเข้มแข็งจากฐานราก เพื่อช่วยเกษตรกรทั่วประเทศ ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศในระยะยาว

นายสุชล แก้วเกาะสะบ้า รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมพัฒนาที่ดิน มีสถานีพัฒนาที่ดิน 77 จังหวัดทั่วประเทศ พร้อมเครือข่ายหมอดินอาสา ที่ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. ต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับปรุงฟื้นฟูดิน ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ตัวอย่างเช่น ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ดิน นายทนงค์ แสงเกิด หมอดินอาสาประจำอำเภอศรีบรรพต ได้นำองค์ความรู้และผลิตภัณฑ์สารเร่งซูเปอร์ พค. 1 ของกรมพัฒนาที่ดิน ไปใช้ผลิตปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง จากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นและมูลสัตว์ โดยสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงได้ปีละประมาณ 70-80 ตัน ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันยังสามารถสร้างรายได้เสริมจากการจำหน่ายปุ๋ย และยังถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่นในชุมชน นอกจากนี้ ยังดำเนินกิจกรรมเกษตรแบบผสมผสานตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ มีการปลูกพืชผัก เลี้ยงสัตว์ และประมงในแปลงเดียวกัน พร้อมนำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพมาใช้ในการปรับปรุงดิน ซึ่งช่วยฟื้นฟูดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำให้กลับมามีศักยภาพในการผลิต ส่งผลให้พืชเจริญเติบโตดี มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน ปัจจุบัน ศูนย์เรียนรู้แห่งนี้ ยังเปิดให้เกษตรกรและผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน เพื่อนำองค์ความรู้ไปขยายผลในพื้นที่ของตนเอง

ทั้งนี้ กรมฯ จะเดินทางขยายผลอย่างต่อเนื่อง ผลักดันให้เกษตรกรไทยได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ ผ่านสถานีพัฒนาที่ดิน ทั้ง 77 จังหวัด และศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดินทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองในระดับชุมชน ลดต้นทุน ฟันฟูทรัพยากรดิน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป สำหรับเกษตรกรและประชาชนที่สนใจ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดทุกแห่งทั่วประเทศ หรือสายด่วนกรมพัฒนาที่ดิน 1760

เอลนีโญ 2569

บททดสอบเศรษฐกิจไทย ในโลกภูมิอากาศผันผวน

สานักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ได้ทำการวิเคราะห์ถึง **ปรากฏการณ์เอลนีโญ**ที่กำลังเกิดขึ้น ดังนี้

ปี 2569 กำลังเป็นอีกปีที่ภูมิอากาศกลายเป็นตัวแปรสำคัญทางเศรษฐกิจ ไม่ต่างจากราคาพลังงาน อัตราดอกเบี้ย หรือความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ สัญญาณจากแบบจำลองภูมิอากาศและหน่วยงานอุตุนิยมวิทยาหลายแห่งชี้ว่า ปรากฏการณ์เอลนีโญมีโอกาสกลับมาอีทธิพลมากขึ้นในช่วงกลางปีนี้ และอาจต่อเนื่องไปถึงปลายปี ประเด็นสำคัญ คือ เอลนีโญไม่ใช่เพียงเรื่องฝนน้อย อากาศร้อน หรือภัยแล้ง แต่เป็นความเสี่ยงเชิงระบบ ที่เชื่อมโยงตั้งแต่น้ำเพื่อการผลิตอาหาร พลังงานเงินเพื่อรายได้เกษตรกร ไปจนถึงความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ

**โลกเผชิญความเสี่ยงใหม่ :
จาก Climate Risk สู่ Economic Risk**

ในระดับโลก เอลนีโญมักทำให้รูปแบบฝนและอุณหภูมิเปลี่ยนแปลงไม่เท่ากันในแต่ละภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และบางส่วนของเอเชียใต้ มีแนวโน้มเผชิญภาวะภัยแล้งมากขึ้น ขณะที่บางพื้นที่ของทวีปอเมริกาอาจเผชิญฝนตกหนักหรือน้ำท่วม ผลกระทบจึงไม่ได้เกิดขึ้นทั่วโลกในลักษณะเดียวกัน แต่จะรุนแรงเป็นพิเศษในประเทศที่พึ่งพาเกษตรน้ำฝน มีระบบชลประทานจำกัด หรือมีสัดส่วนค่าอาหารในค่าครองชีพสูง

ผลกระทบแรกที่ต้องจับตา คือ ความมั่นคงทางอาหาร หากผลผลิตข้าว น้ำตาล ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน กาแฟ หรือถั่วเหลืองลดลง ราคาดินค้าเกษตรโลกย่อมมีแนวโน้มผันผวนมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อบางประเทศอาจใช้มาตรการจำกัดการส่งออกเพื่อดูแลราคาภายในประเทศ ซึ่งในอดีตมักทำให้ราคาในตลาดโลกปรับขึ้นแรงกว่าปัจจัยพื้นฐาน

ผลกระทบถัดมาคือเงินเฟ้อจากสภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิที่สูงขึ้นและผลผลิตที่ลดลงสามารถผลักดัน

ราคาอาหารให้เพิ่มขึ้น แม้เศรษฐกิจบางประเทศยังเติบโตไม่เต็มศักยภาพ/ชะลอตัว ภาวะเช่นนี้ทำให้ผู้กำหนดนโยบายการเงินเผชิญโจทย์ยากขึ้น เนื่องจากต้องรักษาเสถียรภาพด้านราคา ในขณะที่ต้องพยุงการเติบโตทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ เอลนีโญอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนโลจิสติกส์และพลังงาน หากระดับน้ำในเส้นทางขนส่งสำคัญลดลง (เช่น เส้นทางคลองปานามา) หรือการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำลดลง ขณะที่ความต้องการใช้ไฟฟ้าเพื่อทำความเย็นเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตและค่าขนส่งย่อมมีโอกาสปรับสูงขึ้นตามไปด้วย

เศรษฐกิจไทย : ความเสี่ยงหลักอยู่ที่น้ำ

สำหรับประเทศไทย เอลนีโญคือบททดสอบสำคัญของความยืดหยุ่นทางเศรษฐกิจ ความเสี่ยงหลักอยู่ที่การบริหารจัดการน้ำ เพราะฝนที่ต่ำกว่าปกติ อุณหภูมิที่สูงขึ้น และฤดูแล้งที่ยาวนานขึ้น อาจกระทบทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และค่าครองชีพของประชาชน

ภาคการเกษตรเป็นด้านหน้าที่ได้รับผลกระทบโดยตรง โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ผู้ใช้น้ำนอกเขตชลประทาน ผู้ปลูกข้าวปรัง อ้อย มันสำปะหลัง ผลไม้ และผู้เลี้ยงสัตว์ ความเสี่ยงไม่ได้จำกัดอยู่ที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงต้นทุนอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น รายได้ครัวเรือนชนบทที่เปราะบางขึ้น และภาวะหนี้สินที่อาจเพิ่มขึ้นตามมา

ผลกระทบจะส่งต่อไปยังอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป เช่น โรงสี โรงงานน้ำตาล แป้งมัน อาหารสัตว์ อาหารแปรรูป และผู้ส่งออกอาหาร หากวัตถุดิบลดลงหรือมีราคาสูงขึ้น ภาคการผลิตย่อมเผชิญต้นทุนที่สูงขึ้น ขณะเดียวกัน หากประเทศคู่แข่งได้รับผลกระทบมากกว่า ไทยอาจมีโอกาสด้านราคาส่งออก แต่โอกาสดังกล่าว จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อไทยมีผลผลิตเพียงพอบริหารสต็อกได้ดี และรักษาความน่าเชื่อถือในฐานะผู้ส่งออกอาหาร

อีกมิติที่ต้องติดตามคือค่าครองชีพ หากราคาอาหารสด เนื้อสัตว์ ไข่ ผัก ผลไม้ หรืออาหารสำเร็จรูปปรับสูงขึ้น จะกระทบผู้มีรายได้น้อยมากกว่ากลุ่มอื่น เพราะค่าอาหารมีสัดส่วนสูงในรายจ่ายครัวเรือน การดูแลเสถียรภาพราคา จึงต้องทำอย่างสมดุล ด้วยการป้องกันการกักตุน และการฉวยโอกาสขึ้นราคา แต่ไม่ควรตรึงราคายาวนานจนบิดเบือนแรงจูงใจในการผลิต

ภาคอุตสาหกรรมและการลงทุน ความเสี่ยงด้านน้ำไม่ได้จำกัดอยู่ในภาคเกษตร พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ เช่น เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือ EEC มีความต้องการน้ำสูงจากภาคอุตสาหกรรม เมือง และประชากรที่เพิ่มขึ้น หากการบริหารน้ำไม่แม่นยำ ความเสี่ยงด้านน้ำอาจกลายเป็นต้นทุนแฝงต่อการลงทุนในอนาคต

นโยบายต้องเปลี่ยนจากเหี่ยวเฉา เป็นบริหารล่งหน้า

โจทย์สำคัญของไทยไม่ใช่เพียงการรับมือภัยแล้งเฉพาะหน้า แต่คือการยกระดับระบบเศรษฐกิจให้มีความยืดหยุ่นต่อความผันผวนของสภาพภูมิอากาศมากขึ้น ดังนี้

1. จัดตั้งกลไกบริหารข้อมูลน้ำ-ผลผลิต-ราคาแบบบูรณาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน GISTDA กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม ควรประสานข้อมูลร่วมกันเพื่อประเมินน้ำ ผลิต สต็อกสินค้า ราคา และพื้นที่เสี่ยงอย่างแม่นยำ ก่อนสื่อสารไปยังเกษตรกรและผู้ประกอบการอย่างชัดเจน

2. ปรับปฏิทินเพาะปลูกและลดพืชใช้น้ำสูงในพื้นที่เสี่ยง ควรกำหนดพื้นที่ “ควรปลูก-ควรงด-ควรเปลี่ยนพืช” โดยอิงข้อมูลน้ำในเขื่อน แหล่งน้ำชุมชน และพยากรณ์ฝน รวมถึงสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชใช้น้ำน้อย ระบบน้ำหยด และสินเชื่อเพื่อการปรับตัวสำหรับเกษตรกร

3. ใช้กลไกตลาดควบคุมการดูแลค่าครองชีพ ภาครัฐควรติดตามต้นทุนและสต็อกสินค้าอาหารสำคัญ ป้องกันการกักตุนและการฉวยโอกาส แต่หลีกเลี่ยงการแทรกแซงราคาที่เป็นไป เพราะอาจทำให้ผู้ผลิตลดแรงจูงใจในการผลิตในระยะต่อไป

4. สร้าง Strategic Food Reserve อย่างรอบคอบ สินค้าเกษตรและอาหารจำเป็นบางรายการควรมีระบบสำรองเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อรองรับความผันผวนด้านผลผลิตและราคา โดยต้องบริหารอย่างโปร่งใส และใช้ เป็นเครื่องมือรักษาเสถียรภาพมากกว่าการแทรกแซงถาวร

5. ใช้การค้าและการทูตเศรษฐกิจในการลดความเสี่ยงและสร้างโอกาส ไทยควรเตรียมแผนนำเข้าสินค้าจำเป็น ในกรณีขาดแคลน ขณะเดียวกันต้องรักษาความน่าเชื่อถือในฐานะผู้ส่งออกอาหาร ไม่ใช่มาตรการห้ามส่งออกโดยไม่จำเป็น และสร้างโอกาสให้การส่งออกไทย โดยใช้กรอบ FTA หรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างพันธมิตรด้านความมั่นคงทางอาหาร

6.เปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสยกระดับการเกษตรไทย เอลนีโญควรถูกใช้เป็นแรงผลักดันให้ไทยเร่งเสริมสร้างความสามารถในด้านการเกษตร เช่น การทำเกษตรแม่นยำ การใช้ข้อมูลดาวเทียม ระบบน้ำหยด พันธุ์พืชทนแล้ง และสัญญาซื้อขายล่วงหน้าช่วยลดความเสี่ยงด้านรายได้

หากสามารถเชื่อมโยงนโยบายน้ำ เกษตร การค้า และอุตสาหกรรม เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ไทยจะไม่เพียงลดความเสียหายจากเอลนีโญ แต่ยังสามารถยกระดับบทบาทของประเทศในฐานะฐานการผลิตอาหารที่มั่นคง น่าเชื่อถือ และพร้อมรับมือโลกที่ผันผวนมากขึ้นได้อย่างยั่งยืน

เส้นทางเกษตรมูลค่าสูง ผ่านบทเรียน 'กาแฟ-กล้วย'

กรุงเทพธุรกิจ วาระที่ดีอาร์ไอ

● **นิพนธ์ พ่วงศกร, นิจุกรณ์ บัวแย้ม, กัมพล ปันตะกั้ว**
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

คนไทยกว่า 10 ล้านคนอยู่ในภาคเกษตรกรรม แต่หาว่าโครงสร้างการผลิตยังคงพึ่งพาสินค้าเกษตรพื้นฐานทำให้การสร้างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศอยู่ในระดับจำกัด รายได้ของเกษตรกรจึงไม่สามารถยกระดับได้อย่างยั่งยืน โจทย์สำคัญจะทําอย่างไรให้เกิดการพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมมูลค่าสูงในประเทศได้

การศึกษาของคณะผู้วิจัยที่ดีอาร์ไอได้ให้คำตอบในเรื่องนี้ จากการศึกษาระหว่างโซ่อุปทานของ “กาแฟ” และ “กล้วย” ซึ่งให้เห็นว่า ปัญหาหลักไม่ได้อยู่ที่ระดับการผลิต แต่อยู่ที่ไทยยังไม่มียุคสมัยที่ชัดเจนว่าเป็นผู้ปลูก ผู้แปรรูป หรือผู้สร้างแบรนด์ รวมทั้งการเจาะตลาดเป้าหมายว่าจะเป็นตลาดในประเทศหรือตลาดส่งออก

● **มูลค่าเพิ่มอยู่ที่กลางน้ำและปลายน้ำ**
ในห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมูลค่าเพิ่ม

จะสูงขึ้นตามลำดับจากต้นน้ำไปสู่กลางน้ำและปลายน้ำ กาแฟมีคุณค่าในตัวเอง แต่หากเกิดการแปรรูปเป็น Specialty Coffee มูลค่าจะเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว เช่นเดียวกับกล้วย หากได้รับการแปรรูปเป็นแป้งหรือผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ เห็นได้ว่าการพัฒนา กลางน้ำและปลายน้ำไม่ใช่การลดความสำคัญ ของเกษตรกรแต่เป็นการเพิ่มโอกาสให้ทุกคนในห่วงโซ่ได้รับมูลค่าเศรษฐกิจที่สูงขึ้น

● **สำรวจจากกาแฟไทย: ผลิตไม่พอ และยังขาดจุดยืน**

ปัจจุบันไทยเป็นผู้นำเข้ากาแฟสุกหรือตลาดกาแฟในประเทศมีมูลค่ากว่า 5 หมื่นล้านบาท แบ่งเป็นกาแฟพร้อมดื่มและกาแฟผสมกลุ่มละ 1.8 หมื่นล้านบาท และร้านกาแฟ 1.2 หมื่นล้านบาท โดยเฉพาะกลุ่มกาแฟพิเศษที่เติบโตอย่างต่อเนื่องตามพฤติกรรมผู้บริโภคที่ใส่ใจคุณภาพและ

แหล่งที่มา ทว่าปริมาณการผลิตในประเทศยังคงเติบโตตามไม่ทัน

ขณะเดียวกันยังเผชิญข้อจำกัดเชิงโครงสร้างหลายมิติ ในระดับต้นน้ำเผชิญกับปัญหาพื้นที่เพาะปลูก และการแข่งขันจากพืชเศรษฐกิจทางเลือกอื่นที่มีความคุ้มค่าสูงกว่า รวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งความท้าทายอื่นทั้งปัญหาเกษตรกรสูงอายุ การขาดการพัฒนาและรับรองสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญคือผลผลิตภาพ (Yield) ที่อยู่ในระดับต่ำมาก ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการขาดการพัฒนาพันธุ์และดูแลจัดการแปลงอย่างเหมาะสม

ส่วนข้อจำกัดในระดับกลางน้ำโครงสร้างภาษีนำเข้าที่ “ลักลั่น” การนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปเสียภาษีต่ำกว่าการนำเข้าเมล็ดกาแฟดิบเพื่อแปรรูปในประเทศทำให้ผู้ประกอบการขาดแรงจูงใจในการลงทุนด้านการแปรรูป นอกจากนี้ยังขาดระบบการจัดการของเสียอย่างผลกาแฟเชอร์รี่ เปลือกกาแฟกะลาและกากกาแฟที่สามารถนำมาพัฒนาให้เกิดมูลค่าเพิ่มและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีเฉพาะทาง

เช่น หัวเชื้อจุลินทรีย์ (Starter Culture) สำหรับกาแฟพิเศษ

ขณะที่ปลายน้ำ กาแฟไทยยังขาดระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ทำให้เกิดข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดพรีเมียมโลก ขณะเดียวกันยังขาดการสร้างแบรนด์ในตลาดสากล ทั้งที่กาแฟไทยมีอัตลักษณ์และแหล่งกำเนิดที่สามารถนำมาสร้างความแตกต่างได้

● กล้วยไทย: ตลาดมีอยู่ แต่ต้องรู้ว่าผลดีเพื่อใคร

ปัญหาหลักของอุตสาหกรรมกล้วยไทยไม่ใช่การผลิตมากหรือน้อยเกินไป แต่คือขาดการประเมินขนาดตลาด และการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกัน ตลาดในประเทศและตลาดส่งออกมีความต้องการที่ต่างกัน โดยสิ้นเชิง ตลาดส่งออกโดยเฉพาะญี่ปุ่นและตลาดโลกต้องการกล้วยหอมคาเวนดิชเป็นหลัก ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่เกษตรกรไทยยังปลูกน้อยมาก

อย่างไรก็ตามภายใต้ข้อตกลง JTEPA ไทยได้รับโควตาส่งออกกล้วยไปญี่ปุ่น 8 พันตันต่อปีในอัตราภาษีศูนย์ แต่ไทยส่งออกได้ไม่ถึง 1 ใน 3 ซึ่งมีเหตุผลสำคัญมาจากการที่ผู้ส่งออกไทยส่วนใหญ่เน้นส่งออกเฉพาะกล้วยออร์แกนิก ซึ่งมีข้อกำหนดการผลิตที่เข้มงวด ทำให้มีปริมาณจำกัด

นอกจากนี้ การส่งออกกล้วยไปญี่ปุ่นมักดำเนินการผ่านสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแบบรายปีในราคาคงที่ด้วยสกุลเงินเยน เมื่อค่าเงินเยนอ่อนตัวลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้รายได้ของเกษตรกรผู้ส่งออกน้อยกว่า

การขายในตลาดพรีเมียมภายในประเทศมาก คำถามเชิงกลยุทธ์จึงชัดเจนขึ้นว่า การเร่งขยายการส่งออกไปญี่ปุ่นโดยไม่มีกลไกบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแนวทางที่คุ้มค่าเพียงพหรือไม่

ขณะที่ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของกล้วยในระดับต้นน้ำพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อย มีอายุเฉลี่ยสูง ขาดทักษะการจัดการแปลงและการวางแผนการผลิต ขาดการพัฒนาและรับรองสายพันธุ์ ทั้งที่การพัฒนาสายพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคพืชและสภาวะโลกร้อนเป็นเรื่องเร่งด่วน สิ่งสำคัญที่สุดคือ การขาดระบบวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับขนาดและความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นรากเหง้าของวงจรสินค้าล้นตลาดที่วนซ้ำทุกปี

กลางน้ำ กระบวนการคัดเกรดทำให้เกิดผลผลิตตกเกรดจำนวนมาก ขาดระบบขนส่งควบคุมอุณหภูมิทำให้คุณภาพสินค้าเสื่อมสภาพ เกษตรกรรายย่อยมีเงินทุนที่จำกัดซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนในนวัตกรรมการแปรรูป เช่น แป้งกล้วย กล้วยผง นมกล้วย หรือผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ทั้งที่เป็นโอกาสสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่ม

ส่วนปลายน้ำขาดการแบ่งกลุ่มตลาดอย่างเป็นระบบ ระหว่างตลาดทั่วไป ตลาดพรีเมียม และตลาดส่งออก อีกทั้งยังขาดการสร้างตลาด การรับรู้ ตลอดจนอัตลักษณ์ของ "กล้วยไทย" ในสากล ทั้งที่กล้วยท้องถิ่นของไทยมีความหลากหลายและมีจุดเด่นที่หาได้ยาก รวมถึงการพัฒนาสินค้าเพื่อสุขภาพ จะเห็นได้ว่าทั้งกาแฟและกล้วยต่าง

สะท้อนปัญหาของภาคเกษตรไทยที่มี "รากเดียวกัน" คือระบบการผลิตไม่เชื่อมโยงกับสัญญาของตลาดอย่างแท้จริง การยกระดับเกษตรกรอุตสาหกรรมมูลค่าสูงจึงไม่ใช่เพียงการเพิ่มผลผลิต แต่คือการ "จัดแนวทั้งระบบ" ให้สอดคล้องกัน ด้วยเหตุผลเหล่านี้ จึงมี 4 ประเด็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการควบคู่กัน

1. ปรับโครงสร้างภาษีให้เอื้อต่อการแปรรูปในประเทศ ลดความบิดเบือนของตลาด
2. พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อประเมินขนาดตลาดและวางแผนการผลิต ลดปัญหาสินค้าล้นตลาด
3. ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบแปรรูปและควบคุมอุณหภูมิเพื่อรักษาคุณภาพและเพิ่มมูลค่า และ 4.ยกระดับศักยภาพเกษตรกร ผ่านเทคโนโลยี องค์ความรู้ และการพัฒนาสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง

หากสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ประเทศไทยมีโอกาสก้าวจาก "ผู้ผลิตวัตถุดิบ" ไปสู่ "ผู้สร้างมูลค่า" ในห่วงโซ่อุปทานโลก ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมกาแฟพรีเมียม การสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรหรือการต่อยอดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากของตกเกรด ซึ่งไม่เพียงช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร แต่ยังเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

หมายเหตุ บทความนี้อ้างอิงจากรายงานการศึกษาวិเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานและโอกาสการพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมมูลค่าสูงโดยทีดีอาร์ไอซึ่งได้รับมอบหมายจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

'ธนาคารปูม้าคลองเทียน' ใช้ 'เหยื่อปลาหมอคางดำ' ช่วยขยายพันธุ์

ความยั่งยืนของท้องทะเลไม่ได้เกิดขึ้นจากใครคนใดคนหนึ่ง แต่เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน อย่างเช่น ชาวประมงชายฝั่งคลองเทียน อ.ชะอ่า จ.เพชรบุรี ที่กำลังขับเคลื่อนการอนุรักษ์ควบคู่กับการทำประมงอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกลไก "ธนาคารปูม้า"

ท้องทะเลชายฝั่งคลองเทียน อำเภอชะอ่าในวันนี้ยังคงเต็มไปด้วยชีวิตชีวา ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ที่เห็นอยู่นี้ส่วนหนึ่งมาจากคำมั่นสัญญาของสมาชิกประมงพื้นบ้าน ที่ร่วมกันปกป้องทรัพยากรปูม้าให้คงอยู่กับทะเลผืนนี้

ทุกครั้งที่ออกเรือวางลอบดัก หากพบแม่ปูมีไข่นอกกระดอง โดยเฉพาะแม่ปูไข่ดำ จะส่งไปให้ "ธนาคารปูม้า" อย่างน้อยลำละ 1 ตัว เพื่อให้ชีวิตเล็กๆ อีกนับแสนได้เข้าสู่กระบวนการฟักไข่ ก่อนที่จะปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ

ขั้นตอนการดำเนินงาน เมื่อได้รับแม่ปูม้า จะนำไปฟักไว้ในกระบะอนุบาล เพื่อให้แม่ปูสลัดไข่ออกจนหมด ก่อนจะแยกแม่ปูออก โดยไข่ที่ได้จะมีลักษณะเป็นตัวอ่อนคล้ายโรทะเล ซึ่งแม่ปูม้าขนาดสมบูรณ์เพียง 1 ตัว สามารถให้ไข่ได้มากถึง 300,000 ถึง 400,000 ตัว

ภายหลังผ่านระยะฟักตัวประมาณ 4 วัน ลูกปูม้าจะแข็งแรง อยู่ในช่วงที่เหมาะสมที่จะ

ปล่อยลงทะเล ซึ่งสามารถเพิ่มอัตราการรอดและฟื้นฟูประชากรปูม้าได้ในระยะยาว และแม่ปูม้าหลังจากสลัดไข่แล้วก็จะไปจำหน่ายเพื่อนำรายได้กลับมาเป็นกองทุนสำหรับบริหารจัดการธนาคารปูม้า ทั้งในด้านอุปกรณ์และการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากการอนุรักษ์แล้ว ชุมชนยังปรับตัว

เพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ "ปลาหมอคางดำ" โดยเรือประมงกว่า 40 ลำได้นำปลาหมอคางดำมาลี้ยงใช้เป็นเหยื่อในการดักปูม้า แทนปลาเหยื่อชนิดอื่นที่มีราคาสูง ซึ่งเรือแต่ละลำจะใช้ปลาหมอคางดำประมาณ 20 กิโลกรัมต่อการวางลอบ 1 คืน รวมๆ แล้วจะช่วยกำจัดปลาหมอคางดำได้ราว 8-9 ร้อยกิโลกรัม

วิธีนี้ไม่เพียงช่วยลดต้นทุนการทำประมง แต่ยังเป็นการกำจัดปลาหมอคางดำ ซึ่งเป็นสัตว์สายพันธุ์ต่างถิ่นชนิดรุกราน ให้ออกจากระบบนิเวศในแหล่งน้ำและชายฝั่งไปพร้อมกัน

จึงนับเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลแบบมีส่วนร่วม ที่ผสานทั้งมิติการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพประมงและระบบนิเวศในระยะยาว.